Yenilenebilir enerjinin özel bir ürün olarak tedariği ve belgelenmesi
SHURA Projesi Tanıtımı

Webinar: Türkiye'de Yenilenebilir Enerji Sertifikalandırma ve Ticaret Sistemi Nasıl Olmalıdır?

İstanbul

27 Temmuz 2020

Yael Taranto, Kıdemli Enerji Analisti – SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi

Projenin Amacı ve Kapsamı

Yenilenebilir enerjinin tüketiciler tarafından talep edilmesi ve satın alınması yenilenebilir enerji yatırımlarının artmasına ve finansmanın çeşitlenmesine yardımcı olacaktır.

Amaç: Yenilenebilir enerjinin özel bir ürün olarak tedariğine ilişkin alternatiflerin ortaya konulması ve yenilenebilir enerjiye has bir ticaret platformu oluşturulmasına yönelik potansiyelin irdelenmesi.

Gerekçe:

- Özellikle kurumsal şirketler sürdürülebilirlik taahhütleri kapsamında elektrik tüketimlerini yenilenebilir kaynaklardan karşılamaya önem veriyor ve bu doğrultuda satın alma talebi oluşuyor.
- Türkiye'de satın alınan enerjinin yenilenebilir olarak tescil edilmesine ve esnek bir şekilde alım-satım olanağı geliştirilmesine ihtiyaç duyuluyor.

Kapsam:

- Yenilenebilir enerji tedariğinin derinlemesine tartışılabilmesi ve ilgili kuruluşların katılımıyla bir yol haritası oluşturulabilmesi amacıyla panel, seminer ve toplantılar düzenlenmesi.

Bu yolla

- İlgili paydaşlar arasında daha yaygın bilinç oluşturulması ve fikir alışverişi sağlanması.
- Bir yenilenebilir enerji ticaret platformunun kavramsal altyapısına katkıda bulunulması.

Özel Sektör YE Tedariğinin Küresel Gelişimi

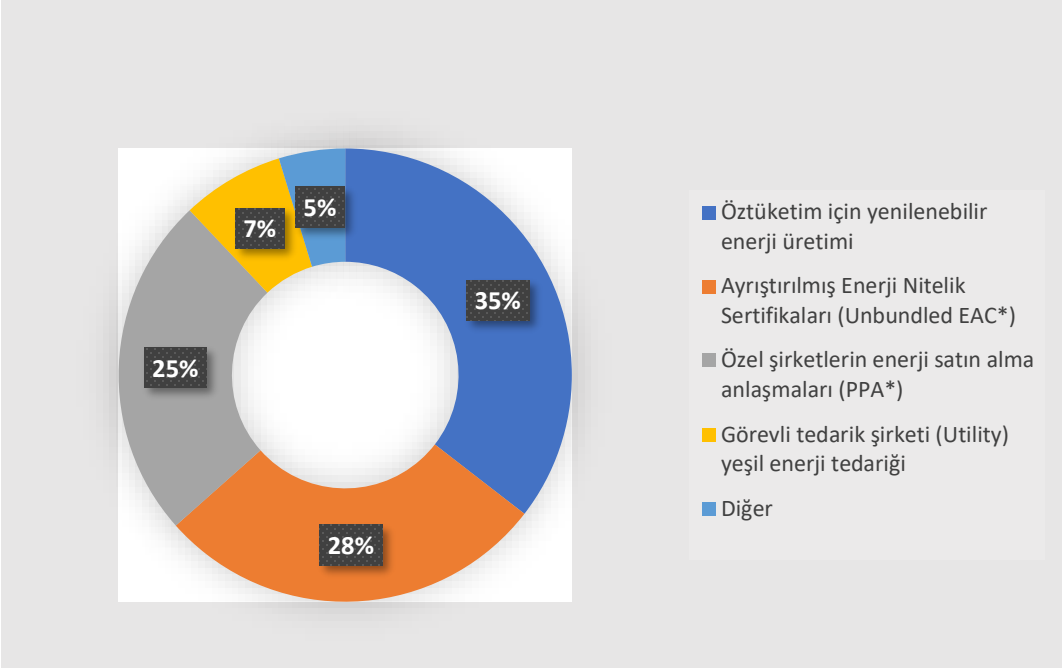

Kaynak: IRENA 2018

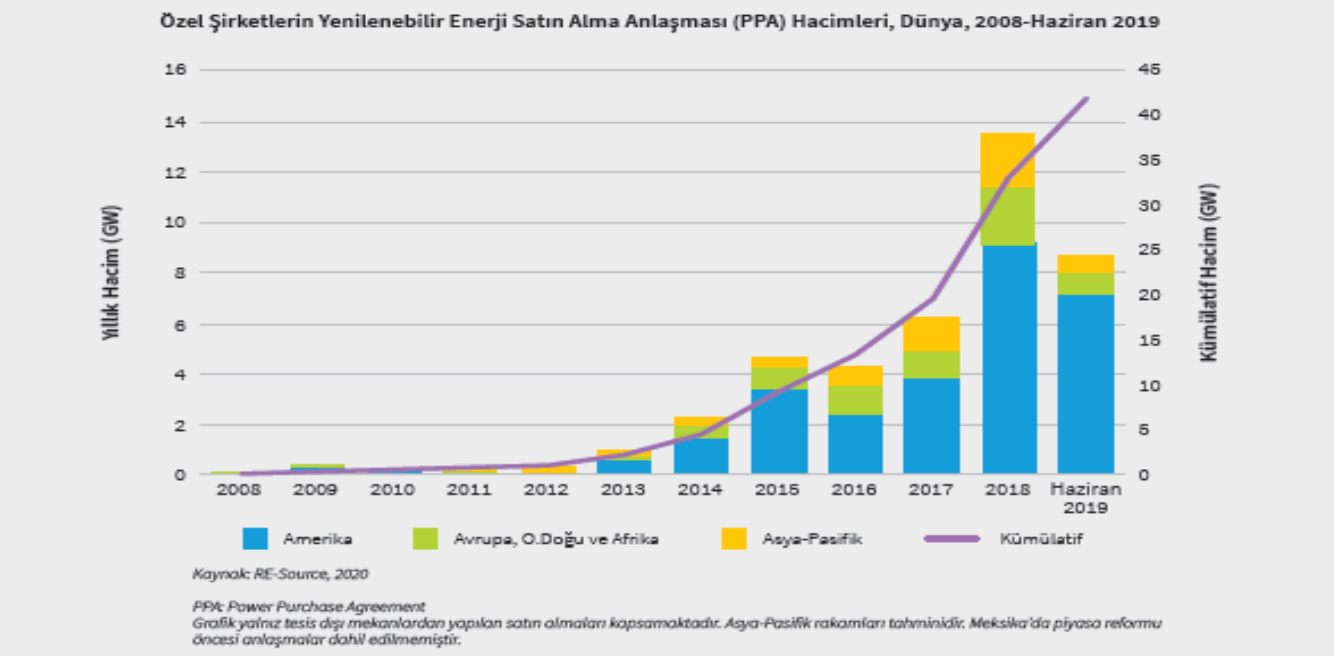

Kaynak: RE-Source, 2020

- Şirketlerin çeşitli mekanizmalarla tedarik ettiği yenilenebilir enerji miktarı yıllık yaklaşık 500 milyar KWh'le, küresel yenilenebilir enerji tüketiminin %7'sini geçiyor.
- Özüretimden sonra en çok kullanılan YE tedarik mekanizması Ayrıştırılmış Enerji Nitelik Sertifikaları.
- Satın alma anlaşmalarının (PPA) da son 10 yılda hızla artarak 2019'da 45 GW'ı aştığı tahmin ediliyor.

Şirketlerin Yenilenebilir Enerji Temini (YET)

Tükettikleri enerjiyi yenilenebilir kaynaklardan temin etmek ve bunu belgelemek şirketlerin çevresel performansına önemli katkı yapabilir.

Mevcut Durum

Talep:

- Çevresel etkisini ölçen, raporlayan ve telafi etmek isteyen şirket sayısı giderek artıyor.
- Kendi tüketimi için yenilenebilir enerji üretim tesisi kuran şirketler artıyor.

Arz:

- Yenilenebilir enerjinin ayrı bir ürün olarak satılıp belgelendiği bir piyasa henüz yok.
- Üreticiler doğrudan YEKDEM'e satış yaptığı için kısa dönemde arz edilebilecek miktar kısıtlı.

Gelişim Opsiyonları

Talep:

- Yenilenebilir enerjinin şeffaf bir piyasada, uygun fiyatla ve belgelenebilir şekilde sunumu talebi artırabilir.

Arz:

- 2020 sonrası devreye giren santraller piyasa arzını artırabilir.
- İkili anlaşmalarla satılan yenilenebilir enerjinin ayrı bir ürün olarak tescillendiği bir sistem geliştirilebilir.
- Görevli tedarik şirketleri satın aldıkları yenilenebilir enerjiyi ayrı bir ürün olarak satabilirler.
- Uzun vadede yenilenebilir enerjiye has bir ticaret platformu geliştirilebilir.

SHURA'nın Projesi

1. Aşama: Yuvarlak Masa Toplantısı (12 Şubat 2020)

2. Aşama: Değerlendirme/Tutum Belgesi (Nisan 2020)

3. Aşama: Webinar- "Türkiye'de Yenilenebilir Enerji Sertifikalandırma ve Ticaret Sistemi Nasıl Olmalıdır?" (27 Temmuz 2020)

4. Aşama: Yenilenebilir enerji tedariği ve ticareti için yol haritası: çalıştay ve sonuç raporu (Ekim-Aralık 2020)

YET-Yuvarlak Masa Toplantısı Çıktıları

Önerilen Mekanizma	Yapılması Gerekenler	Aktörler ve Rolleri
Mekanizma 1: Orta/Büyük Tüketiciler ve Zincirler İçin Sertifikalı Alım	*Tüketimin "science-based target" vb. kapsamda IREC gibi platformlarda belgelenebilmesi *Çift saymanın önlenmesi *Lisanssız üreticilerin de kayıt altına alınması *"Issuing body" ve verifikasyon-belgelendirme kurumu oluşturulması *Sertifika ticaretinin fiziksel ticaretten bağımsız yapılabilmesi	*EPİAŞ hukuki ve teknik olarak "issuing body" yeterliliğine sahip *EPİAŞ üretilen enerji için menşe garantisi vererek bir online tracking sistemi oluşturabilir *Verifikasyon ve belgelendirmeyi yine EPİAŞ veya EPDK yapabilir *Kamu otoritesi yenilenebilir enerji talebini artırmak için teşvik ve önlemler geliştirebilir
Mekanizma 2: Küçük Tüketiciler İçin Tarife Mekanizması	*Belgelenmiş yenilenebilir enerjinin tedarik şirketleri tarafından temin edilebilmesi *Düzenlenmiş yenilenebilir enerji tarifesi oluşturulması *Tedarik şirketlerinin tüketicilere düzenlenmiş tarife kapsamında satış yapması	*EPİAŞ menşei belgelenmiş yenilenebilir enerjiyi görevli tedarik şirketlerine sunabilir *EPDK onaylı bir yenilenebilir enerji tarifesi oluşturulabilir *Kamu otoritesi küçük tüketicilerin yenilenebilir enerji talebini artırmak için teşvik ve önlemler geliştirebilir

Türkiye'de Son Dönem Gelişmeleri

Türkiye'de son dönemde kamu öncülüğünde yaşanan gelişmeler esnek bir yenilenebilir enerji ticareti platformunun oluşumuna doğru evrilebilir.

- **Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi Yönetmelik Yaslağı (YEK-G) (Temmuz 2020)**
- **Yenilenebilir Enerji Tarifesi (Ağustos 2020)**